

Személyre szóló festmények

"Nehéz egy üres vászonra valami izgalmasat és maradandót tenni akkor, amikor a művészettörténészek számtalanszor elmondták, hogy már mindent megfestettek. Csak játékosággal és sok alázattal lehet megpróbálkozni, azzal, hogyha nagyon újat nem is, de valami emberit még talán el lehet mondani" – vallja Kecskés András festőművész önironikus mosollyal. Emberit – ahogy az a tárgyakon átsejlik. Életek, művészek, kultúrák lenyomatát hordozó műalkotásokról beszélgettünk, s arról, vajon miért azt értjük meg legnehezebben, ami rólunk szól: a kortárs művészetet.

- *Miért fontosak mostanában a csendéletek egy olyan világban, ahol a tárgy kezdi elveszíteni hagyományos értékét, és tömegcikké, státusszimbólummá válik?*

- Azok a tárgyak foglalkoztatnak, amelyeket az ember évszázadokon keresztül használt. A tárgyak asszociációs láncot indítanak el, és művészettörténeti összefüggéseket idéznek föl, ábrázolásuknál határtalan a festői megoldások lehetősége, kezelhetem formaként, foltként, szabadon játszhatok a színekkel. A figuránál mindez nagyon groteszkké teheti az ábrázolást. Megpróbálom nem hagyományos módon megközelíteni a csendéletet, mert abba már az ember beleásít. Ráfókuszálok a tárgyra, és ezzel olyan hatást érek el, ami a reprotikon nem mindig érzékelhető. Például, amikor az ember többméteres anaszt fest, a három méteres sárga egészen más minőséggé válik. Körülbelül annyi a különbség, mint egy koncertélmény és egy CD között, persze mindkettőre szükség van.

- *Hol látod szívesen a kész képeidet?*

- Kiállítótermekben, ahol a környezet letisztult, és érvényesülhet a kép, vagy egy jó enteriőrben. Kevésbé örülök egy vendéglátó-ipari helyiségnek vagy egy plázának, mert ott nincs rá elég idő és figyelem. Sokszor csak akkor derül ki, mennyire intim viszonyba lehet kerülni egy-egy képpel, amikor a lekerül a falról, és észrevesszük, hogy hiányzik.

- *A kortárs képzőművészeti alkotásokat nemcsak befogadni, "megszerezni" is fáradságosabb, mint mondjuk egy kocsiban is hallgatható CD-t. A lustaságon múlik vagy nincs is igényünk rá?*

- Az alap- és középfokú művészeti oktatásunk nem igazán működik, és ha valaki nem ismeri a művészettörténeti korok ábrázolásait, nehezebben ismer föl bizonyos

idézeteket, veszi észre a formai újrateemtést. A festészet megértése energiaigényes, de egy titokkal teli világot tár fel. Egy jó képre akárhányszor ránézek, mindig felfedezek valami újat benne. Például Picasso Guernicájának egyes törvényszerűségeit, vagy Matisse festészetét korábban is ismertem, de csak később fedeztem föl bizonyos titkait. Jogos elvárás, hogy az ember szeretné látni, mi történik a képen, de mivel ezt a fotóművészet átvállalta, a festészet új utakat keresett. Persze, lehet, hogy némelyik zsákutca. Nem hiszem, hogy ma kevesebb embert érdekelne a kortárs művészet, mint bármelyik másik korban.

- *Hogyan tanítanád a modern és a kortárs művészet élvezetére a fiatalokat?*

- Kisgyermekkorban csak szeressék meg a festékszagot, érinthessék meg a szobrokat. Mindenképpen eredeti, kevés, de emblemikus művet mutatnék nekik, megmagyarázva a kép kontextusát, hogy megértsék, például Mondrian miért nem akar arcot ábrázolni. A kortárs alkotások rengeteg dologra reflektálnak – politikára, individuális problémákra. Minden alkotónak van egy magánmitológiája, ami nem juthat el mindig széles közönséghez, ezért nem is tud hatni. Így sokat számít, hogy a média kit karol föl. Nem mindig az arra legérdemesebbet.

- *Hatalmas tömegek láthatták Magyarországon Van Gogh vagy Picasso képeit, S ma már könnyen hozzáférhető szinte minden művészettörténeti információ. Mégis azt mondd, a kortárs művek útja, hogy a kép megtalálja a maga – esetleg egyetlen – igazi értetőjét?*

- A múzeum szükséges intézmény, de igazából egyszerre néhány jó képnél többet nem lehet befogadni, nem érdemes a Louvre-on végigvágtatni három óra alatt. Egy műalkotásnak annyi rétege van, ahányféle ember és viszonyulási mód létezik. A kortárs művészet elképesztően nagy kínálatában mindenki megtalálhatja a maga érzékenységi, műveltségi és anyagi színvonalának megfelelő értéket, de ma – amikor a hiteles ábrázolás már nem elsődleges szempont – nem nagyon van objektív lehetőség arra, hogy megmondjuk, mi az, ami száz év múlva is fennmarad. Persze művészettörténészek próbálják, de ők érdekeltek a játékban, amit úgy neveznek, hogy marketing. Szakadék van a művészet és a társadalom között, ma a társadalom nemigen akar támaszkodni a művészetre. Ez talán kevésbé lelkesítő, mint a régebbi korokban, de nagy szabadságot is ad, ami a művészetnek egyik alapvető feltétele.

Szám Kati, Képmás, 2008. szeptember